

րով: վերջապէս ճարմանդը որ զրահա-
ձև է, հիանալի արուեստական ներու-
թիւն մ'ունի, և այս ալ նոյնպէս կար-
կեհաններով կը փայլի: Եւ այս ամեն
բաներն պղնձէ ոսկէզօծեալ արկղի մը
մէջ դրուած են, որ զարդարուած է միւ-
սիոնական նկարներով. (տես երես 94):

Աւելորդ կը համարիմք ըսելն որ այս
ընծայն մեծ ընդունելութիւն գտաւ 'ի
Պետլին: Միայն կ'ուզեմք յիշեցնել որ
այս ընծայով Ումպէրդո նորութիւն մը
մըտուց գերմանական սովորութեան
մէջ. վասն զի 'ի Գերմանիա սովորու-
թիւն է որ կնքահայրը տղուն՝ ոչ թէ
մօրը ընծայ կ'ընէ:

ԵՌԱՄՍԵԱՅ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԵՒԵԼԻ ՊԱՏԱՀԱՐԱՅ

ՅՈՒՆՈՒՄԱՐ 1. — Իտալիոյ թագաւորը
տարեգլխի չքեղ ընդունելութիւնը կ'ընէ,
և Երեսփոխանաց ժողովը ներկայացնողաց՝
որ խորհուրդ կու տան խնայել անձին՝ կը
պատասխանէ թէ իր անձը փոյթ չէ, երբ
Իտալիոյ միութիւնն ու ազատութիւնը ա-
պահովեալ են:

— 2. — Թօն զօրավարը սպարապետ
(մարաջախտ) կ'ընտրուի:

— 3. — Գուլիէլմոս կայսրը կ'ընծայէ
Պիզմարքի ականակուռ սև արծուէնչանը:
— Պետութիւնք եռանդեամբ յորդոր կ'ըլ-
լան Յունաստանի որ Լաւրիոնի¹ խնդրոյն
համար օտարազգի դատաւորութիւնն ընդ-
ունի:

— 4. — Նաբոլէօն Գ. փամիշտադար-
ման քարահատութեան փորձն 'ի գործ կը
դրուի:

1. Լաւրիոնի խնդիրն՝ փռանկ-իտալական վա-
ճառականական ընկերութեան մը Յունաց աէ-
րութենէն հաւանութիւն ընդունած ըլլալով,
դաշնագրութեամբ հանդերձ՝ Մուէայի մէջ ե-
ղած Լաւրիոն երկրին մետաղահանքին մէկ մասը
(որոյ գլխաւոր հանքն է արծաթաքեր կապար)
բանեցընել 'ի շահ իրեն, և քանի մը տարիէն Յու-
նաց տէրութիւնը ձեռնարկութեան մեծապէս
շահաբեր ըլլալը տեսնելով և ուղած ըլլալով դաշ-
նագրութիւնը ջրէլ, ընկերութեան առ իրենց դեռ
պանները գլխէն և օտարազգի դատաստանաւ
խնդրոյն արգարացի լուծումը պահանջէն է:

— 5. — Համալսարանի վիշնայէն 'ի Բո-
լոցք փոխադրուելու լուրը սուտ կ'ելլէ:

— 6. — Նաւարրայի զնդից և Պասդեան
նահանգաց հրամանատարութիւնը Մորիո-
նէս զօրավարին կը յանձնուի:

— 7. — Սերվիոյ զինուիլը կը լսուի: —
Յոյն նոր պաշտօնակալաց դասը կ'ամբող-
ջանայ:

— 8. — Անցագիրք ընդ մէջ Գաղղիոյ և
Բրուսիոյ կը վերցուին: — Շուվալֆ Լոն-
տրա կը հասնի:

— 9. — Նաբոլէօն Գ. կը մեռնի 'ի Չիզլ-
հերսդ:

— 10. — Փրանկիսկոս Տալ-Օնկարոյ ի-
տալացի բանաստեղծը կը մեռնի 'ի Նաբո-
ւի:

— 11. — Անդղիացի օրագիրք լիուլի կը
գովեն զմեռեալ կայսրը: — Վիէնայի ար-
քուէիք տասնուերկու օրուան համար սուգ
կը մտնէ. Բրիտանիական արքունիքն՝ տասն
օրուան համար:

— 12. — Թիէր դարձեալ կ'ապահովէ
ղոգիս՝ հասարակապետութեան պահպա-
նութեան նկատմամբ: — Ի Մատրիտ մեծ
ցոյց և շարժումն կ'ըլլայ բառնալու համար
ղգերութիւնն 'ի գաղթականութեանց: —

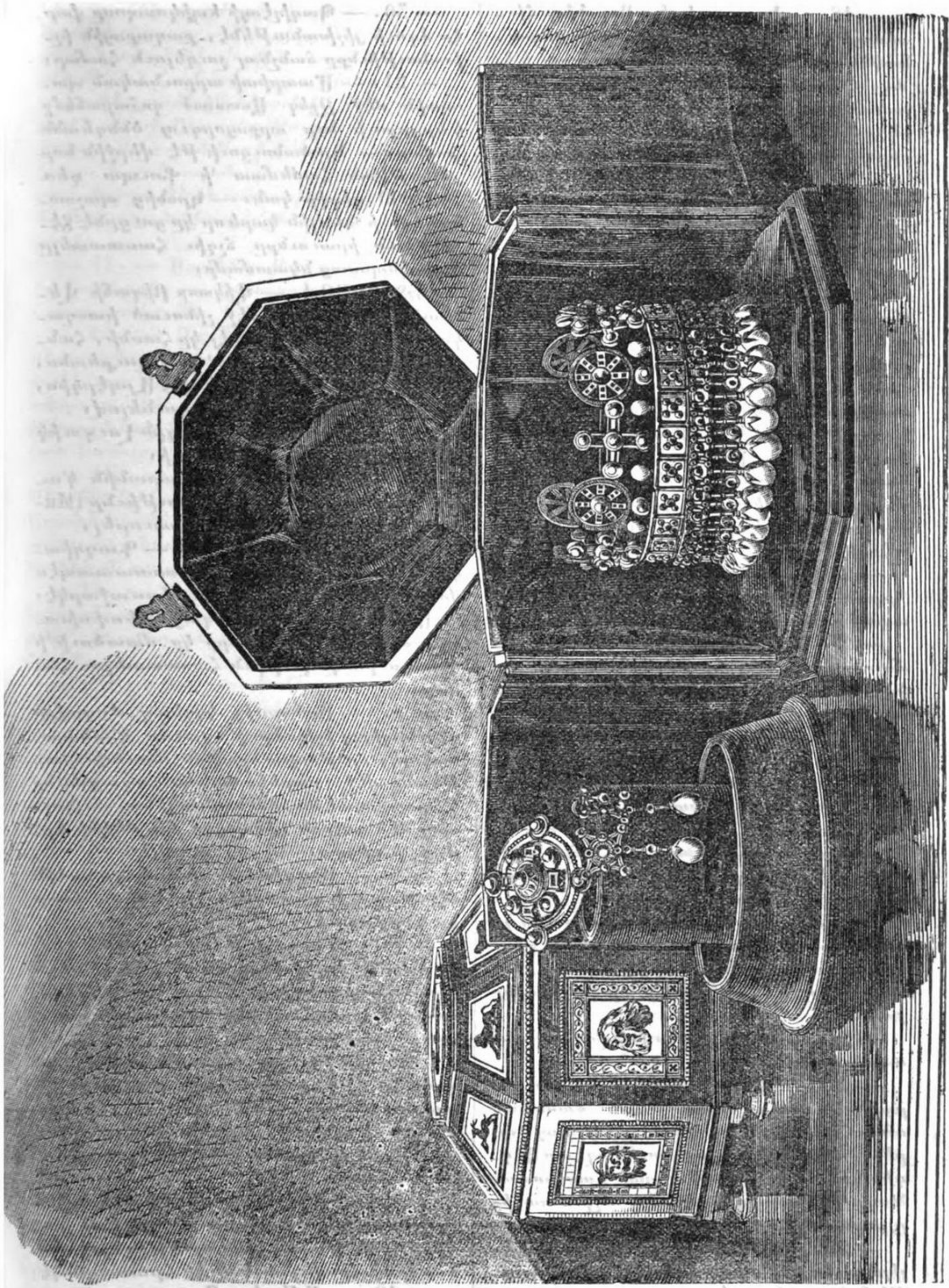
— 13. — 1875ի համար ռուս հաշուէ-
կչիւն ընդունելի կ'ըլլայ, յորմէ կ'երևի թէ
մուտք առաւելագոյն են քան զեւս: — Ի
Ռուշճուգ Յունաց և Պուլկարաց իրարու
հետ զարնուիլը: — Սպանիոյ թագաւորը
զՍէրրանոյ կանչել կու տայ:

— 14. — Ռիքոդդի պաշտօնեայն դիւո-
լա Քաղէլլի զօրավարը կը զրկէ պաշտա-
կանօք հանդերձ 'ի Չիզլհերսդ, Նաբոլէօն
Գ. յուղարկաւորութեան հանդիսակից ըլ-
լալու:

— 15. — Ի Հռովմ, 'ի Միլան և 'ի Պուք-
րէշ փառաւոր հանգստեան պաշտօնք կը
կատարուին Նաբոլէօն Գ. համար: — Պէլ-
քասդլ կը բողոքէ առ Երեսփոխանաց ժո-
ղովն Վէրսայլի՝ Պուրկուէնի հրաժարելուն
համար:

— 16. — Շամսուրի կոմսին և Օսէա-
նեանց միութիւնը ապահով կատարուած
կը համարուի: — Սպանիոյ ծովային պաշ-
տօնակալն օրինադրութիւն կ'առաջարկէ
ծովային զինուորագրութիւնը եղծանելու
համար:

— 17. — Բրուսիական խորհրդարանին
նախագահը կը ջատագովէ Յանձնաժողո-
վոյն մտածութիւնը թէ՛ հռովմէադաւան
բարձրաստիճան եկեղեցականք պարտուռ-
րեալ ըլլալով հնազանդիլ Հռովմայ քահա-
նայութեան չանպատեղու են ընդդէմ տէ-
րութեան օրինաց:



— 18. — Կարողութեանք Սպանիոյ հիւսիսային կողմն իրենց աւերածը կը շարունակեն: — Քատունա պաշտօնակալը կ'իմացնէ 'ի Լոնտրայէ առ Պետութիւնն իտալական 'Եւգինէ անկեալ կայսրուհւոյն զինքն ընդունին և շնորհակալ ըլլալը իտալացւոց սիրոյ ցոյցերուն համար:

— 19. — Ի Մոսքուա ոստիկանութիւնը սուտ դրամահատից խումբ մը կը բռնէ: — Շուվալով Լոնտրայէն ճամբայ կ'ելլէ: — Կարողութեանք Հեռանի շոգեկառաց կայսրանը կ'այրեն:

— 20. — Անգղիական հեռագրաւ կ'իմացուի Լաւրիոնի խնդրոյն բարեյարմարիւր: — Շուետի նոր թագաւորը Ատեանը կը բանայ:

— 21. — Օւլէանեան իշխանք հանդիսակից կ'ըլլան հոգեհանգիստ պատարագի Լուդովիկոս Ժ. Զ: — Թիէր 'Նիկրայի հետ կը բանախօսի իտալիոյ հետ վաճառականութեան դաշնադրութեան վրայ: — Կը մեռնի 'ի Ռուսիա մեծ դքսուհին Հելենա Բաւլովնա, ծնեալ իշխանուհի Վիրգէմպէրկի:

— 22. — Հասարակորդքն Ֆրնույեոյ, Տըքան և Պընոյ հրացան հարուածովք կը սպաննուին:

— 23. — Կը ծանուցուի թէ յոյն դրամատեարց առաջարկութիւնը Լաւրիոնի նշկատմամբ, վարձատրելով Ռու և Սէրբիէրի ընկերութիւնը, յաջողելու մօտ է:

— 24. — Բրուսիական պաշտօնակալին անուանին յիտալիա կ'ուշացուի:

— 25. — Գաղղիա և իտալիա կ'ընդունին Աւստրիոյ իշխանական դատաւորութիւնը Լաւրիոնի խնդրոյն նկատմամբ: — Պիզմարք երեսփոխանաց դահլըճին մէջ կ'իմացնէ թէ կայսրութեան քարտուղարը պէտք է միշտ Բրուսիացի ըլլայ:

— 26. — Պրաղիլի այրի կայսրուհին կը մեռնի: — Ապտիւլ Ռահման Ռուսիոյ գըրգըռմամբ կը յարձակի և կ'առնու Հիսսար ամրոցը և զբերդապետը Ռուսաց կը յանձնէ:

— 27. — Կոնզալէս կը Զախձախէ Սանդաքրուզ աւագերիցու խառնամբոխը:

— 28. — Մոնդէնէկրոյի իշխանին նորածին դստեր մկրտութեան ժամանակ ռուս հիւպատոններկայացուցիչ կ'ըլլայ Չարին: — Պոկիծիչ ռուս ուսումնագէտը Սէդզին կը հասնի, Մոնդէնէկրոյի դատաստանագրքին խմբագրութեանը աշխատակից ըլլալու:

— 29. — Բ. Դուռը մէկ միլիոն ու կէս լիրէ սղեռլինի առժամանակեայ փոխառութիւն կը դաշնադրէ:

— 30. — Պաղիլէայի եպիկոսպոսը վար կը ձգուի յիշխանութենէ, քաղաքային իշխանութիւնքը ճանչնալ չուզելուն համար:

— 31. — Մատրիտի արքունական պալատին մէջ Զքեզ Աստուած գոհաբանեմք կ'երգըցուի նոր արքայորդւոյ ծննդեանն համար: — Կը ծանուցուի թէ վերջին նոր քննութեան համեմատ 'ի Քուպա դեռ 269,000 դերիք կան: — Կրօնից պաշտօնակալն 'ի Պեռլին կարևոր կը ցուցնէ Տէրութեան իրաւունքը ճշդիւ հաստատելը եպիսկոպոսաց նկատմամբ:

ՓԵՏՐՈՒՄ 1. — Վիկտոր Բիզանի վերետկոյ նաւարանին մէջ չինուած իտալական քորվէդոսն 'ի Սիտնէյ կը հասնի, հանդիպելէն ետքը յԱմպոյնա 'ի Մոլուքեանս, գտնելով հոն զՊէքքարի և զՏէ Ալպէրդիս, և այս երկրորդս իր մէջն ընդունելով:

— 2. — Սպանիոյ արքայորդին Լուդովիկ Ամէտէոյ անուամբ կը մկրտուի:

— 3. — Վէրսայի ժողովարանին կ'առաջարկուի Լիոնի Շինատեսչութիւնը (Municipio) Բարիզու նման կանոնաւորել:

— 4. — Ռէմիւզա՝ Անգղիա — Գաղղիական վաճառականութիւնը հաստատապէս վաւերացնելու խորհուրդը կ'առաջարկէ: — Միարանեալ՝ Նահանգաց երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ հնարք կը մտածուի 'ի Քուպա իաղադրութիւն հաստատելու համար:

— 5. — Սանտուիչ կղզեաց ժողովքը զԼուենալիբոյ իշխանը թագաւոր կ'անուանակոչէ, որ թագաւորական ճառախօսութեանը մէջ բարեկամական զգացմունք կ'արտայայտէ առ ամենայն ազինս: — Ռուսիոյ մեծ դուքսն Նիկոլայոս կը մեկնի Երթալ 'ի Նիցցա:

— 6. — Անգղիական խորհրդարանին մէջ թագուհւոյն ժողովքը բանալու ճառը կը կարդացուի:

— 7. — Տիգրաէլի 'ի ժողովարանի դէմ կը խօսի Անգղիոյ տէրութեան բռնած ոճոյն Ալապամայի խնդրոյն մէջ: — Ի Բէգէրսպուրկ Պարսից Շահն ընդունելու պատրաստութիւնք կ'ըլլուին:

— 8. — Զուիցցերիի տէրութեան խորհրդարանը չինեւոսյի մարզին ամենայն ժողովրդապետաց եռամսեայ թոշակը կը կըտրէ իբր 'ի պատիժ, արգելման հակառակ յամալիոնէ պապական կոնդակներ կարդալնուն համար:

— 9. — Ի Վիէննա կը մեռնի Քարոլինա Աւուսդա կայսրուհին: — Մատրիտի լրագիրը հրանօթածիգ զինուորութիւնը կանոնաւորող հրովարտակ մը կը հրատարակէ:

— 10. — Ամէտէոյ թագաւորը Սպա-

նիոյ գահէն հրաժարիլ կ'որոշէ իւր ամենայն սերնդօքը: — Տիեզերք (Univers) լրագիրը Նաբոլէոնի վերջին պաշտօնակալներէն մէկուն համառօտագրութիւնը կը հրատարակէ, յորմէ կ'իմացուի թէ 1870ին յուլիսէն առաջ Աւստրիա կ'ուզէր որ Հռովմ' իտալացւոց յանձնուի, որուն հակառակ կեցաւ կայսերական պետութիւնը: — Բէրլինի վարչութեան պալատին կրակ տրուիլը և Բարտոյ նախագահին սպաննուիլը կը լսուի:

— 11. — Սպանիոյ թագաւորը գահէն կը հրաժարի: — Հասարակապետութեան հրատարակումն:

— 12. — Սպանիական խորհրդարանը մեծարանաց յայտարարագիր մը կը քուէարկէ առ հրաժարեալ թագաւորն Ամէտէոյ: — Ամէտէոյ կ'ելլէ Մատրիտէն: — Միաբանեալ-նահանգք Ամերիկոյ Սպանիական հասարակապետութիւնը կը ճանչնան:

— 13. — Սպանիոյ պաշտօնակալն 'ի Պեուլին կը բանակցի Պիլմարքի հետ: — Սպանիական հրովարտակ մը կը բառնայ ազնուականութեան ամենայն պատուանուններն ու պատուանշաններ:

— 14. — Նուվիլաս Մատրիտի ընդհանուր սպարապետ կ'ընտրուի: — Հրաժարեալ թագաւորն Ամէտէոյ Լիզպոնա կը հասնի:

— 17. — Բարիդու կոմսը չուզեր այցելու ըլլալ Շամպորի կոմսին: — Քասդէլարի շրջաբերականը կը զրկուի տէրութեանց քով նշող ներկայացուցչաց: — Քասդէլար Քաղղիոյ պաշտօնակալին այցելութեան կ'երթայ: — Ուրախաւէտ լուրեր կը հասնին 'ի Քուպայէ:

— 18. — Թիէր' Պրոյլեի հետ կը բանակցի:

— 19. — Դատաստանարանը զՆաբոլէոն իշխանը կը դատապարտէ Լըֆրանի հետ ունեցած խնդրոյն համար դատաստանին ծախքը վճարելու: — Ֆիկուէրաս կը ծանուցանէ թէ խորհրդարանի որոշողութիւնքն առժամանակեայ (transitorio) են և ոչ սահմանադրիչ (constituyente):

— 20. — Վիկտորիա թագուհին յայց կ'ելլէ Եւգինէ գահազուրկ կայսրուհւոյն: — Թիէր օրինաւոր կը ծանուցանէ սպանիական հասարակապետութեան կազմութիւնը:

— 21. — Պառակտումն ընդ մէջ գաղղիական աջակողմ օրինաւորականաց և աջակեղրոն օւլէանեանց: — Թիէր զԱռնիմ և զՈլոզակա կ'ընդունի: — Պրոյլեի տեղեկագիրը շատ գովեստութիւն կը խօսի Թիէրի վրայ:

— 22. — Տժգոհութեան ցոյցեր 'ի Պարչէլլոնա սիրելի զօրագնդի մը քաղքէն մեկնելուն համար: — Կարոլոսեանք դէպ 'ի Վիկտորիա տանող երկաթուղին կ'աւերեն:

— 23. — Երկու մաղձախտի դէպք կը յայտնուին 'ի Բրակա: — Ի Բորդոյ-Ռիքքոյ ընդդէմ Սպանիոյ վտարանջութեան ճնշումը կը ծանուցուի:

— 24. — Մորիոնէս ընդհանուր սպարապետ Մատրիտի կ'ընտրուի: — Սպանիական վարչութիւնը կը կազմուի ազգային խորհրդարանական համաժողովով և կը յանձնուի Ֆիկուէրասի, Քասդէլարի, Սալմէրոնի, Աքոսդայի, Մարկալի, Դուգանի, Օրէիրոյի, Քաոյի, Սոռնիի:

— 25. — Զուիցցերիի ազգային ուղղափառ ժողովարանի մէջ կը բողոքեն ընդդէմ Ֆէռնէի արտացուցին (dimostrazione): — Կը սկըսին պայմանագրութիւնք թղթատարական դաշին ընդ մէջ Իտալիոյ և Յունաստանի:

— 26. — Զուիցցերի կը ճանչնայ սպանիական հասարակապետութիւնը: — Ռումինեան Ատեանն (Camera) կը հաւանի 'ի Հռովմ' տէրութեան գործոց վերաբերեալ հաստատուն տեղ մը ու վարիչ հաստատելու, և կը մերժէ 'ի Վոչինկզըն ալ նոյնպիսի տեղ մը ունենալու առաջարկութիւնը:

— 27. Սէրրանոյ կը խոստանայ նեցուկ ըլլալ սպանիական հասարակապետութեան: — Լաւրիոնի խնդիրը կը վերջանայ Սէրրիէրիի ամենայն իրաւունքը ծախելովը:

— 28. — Ի Տըպլին կը վերջանայ ուղղափառ եկեղեցականաց համախմբութիւնը: — Կամպէդդա ազգային խորհրդարանին մէջ ներհակաբան ճառ մը կը խօսի:

ՄԱՐՏ 1. — Սգրազպուրի աստուածաբանութեան վարժոցին ուսուցչապետը Աւսասէն և Լորէնէն կ'արտաքսուի: — Տեսչական ճառախօսութիւն Տիւֆոր պաշտօնակալին Վէրսայի խորհրդարանին մէջ: — Ֆիկուէրաս 10 միլիոն պարտք կը խնդրէ Կարոլոսեանց դէմ դնելու համար:

— 2. — Քասդէլար կ'առաջարկէ Զուիցցերիի մէջ սպանիական դեսպանութիւնը (legazione) վերստին հաստատել:

— 3. — Կ'աւարտի Բոր-Ռուայալի երկաթուղին որով կը միակցի Ազլանտեան ծովը Միսիսիբիի հետ:

— 4. — Սպանիական Սահմանադրիչ ժողովը պիտի համախմբուի մայիսի 1ին:

— 5. — Ըստ Բարիդ լրագրին 700 զինուորաց զօրագունդ մը, ընդ որում Կալլիֆէ զօրապետը և Շարտրի դուքսը 'ի 10,000 Արաբացւոց կը պաշարուի 'ի հարաւոյ Ալճերիի: — այս լուրս սուտ կը համա-

րութի՝ ոյլ երկրայական ոճով: — Կրանդ նախագահն ի բացումն խորհրդարանին ատենախօսութեամբ հասարակապետութեան սկզբբանց լիովի յաղթանակը կը յուսացնէ:

— 6. — Ի Պեռլին լրագրաց հարկէ ազատ ըլլալը կ'ընդունուի:

— 7. — Ունգարացիներին պաշտօնակալը Գոթներին Պաշտօնագիրը (Portafoglio) կը թողու. որուն կը յաջորդէ կոմսն Սաբարի:

— 8. — Ֆիկուէրաս հաշտավարութեան ոճ բռնել կը վարդապետէ ազատասիրաց, հրաւիրելով դամենայն կարգասէրս վստահ ըլլալ հասարակապետութեան վրայ, որ մեծաձայն կ'ողջունուի:

— 9. — Գահաժառանգ մեծ դուքսն պատուաւոր նախագահ կ'ընտրուի Ռուսիոյ մասին Վիէննայի արուեստահանդիսին համար:

— 10. — Ի Մատրիտ խռովասիրաց հաւանքներ (federale) կեդրոնախումբ մը կը կազմուի: — Ի Պարչէլլոնա հասարակապետութիւն կը հրատարակուի: — Պիզմարք Աւագաց Ատենին մէջ (Camera dei Signori) ընդդէմ քահանայապետին Հռովմայ ճառախօսութիւն մը կ'ընէ:

— 11. — Լէոտոքովսքի արքեպիսկոպոսը դատաստանական քննութեան տակ կը ձգուի փետրուար 23ի չըջաբերականին համար:

— 12. — Հասարակաց Ատենին մէջ (Camera dei Comuni) 287 քուէով ընդդէմ 284ի կը մերժուի ի վարչութենէ Իռլանտայի համալսարանին համար առաջարկեալ օրինաց նիւթը: — Ի Պեռլին Ատենը կը բացուի կայսերական ճառախօսութեամբ:

— 13. — Ռուսիոյ կայսրուհին Բիէդրօպուրկէն դէպ ի խտալիա ճամբայ կ'ելլէ:

— 14. — Թիէր ազնիւ նամակով մը ներումն կը խնդրէ Նիկրայէն ըստ հրամանի բժշկաց Խտալիոյ թագաւորին ի պատիւ կատարուած հանդիսին գալ ներկայ դրտնուիլ չկարենալուն համար: — Վիկտորիա թագուհին զՏիգրաէլի կը կոնչէ: — Կ'արգելուի Ժողովարան ազգային գաղղիաւրէն լրագիրը Պիզմարքի դէմ գրած նախատալից յօդուածներուն համար:

— 15. — Քասդէլար կը ծանուցանէ խորհրդարանին թէ Տոն Քարլոս ոչ է ի Սպանիա: — Մեծ շփոթութիւն ու կռիւ ի Բեթլեհէմ Ֆուննաց և Լատինաց մէջ: — Ի Պեռլին հինգերորդ միլիարին վճարման և դաղղ. երկրէն դերմանական զօրաց ելլելուն դաշնադրութիւնը կը կնքուի:

ԲԱՐԻՉՈՒ ՕԲԷՐԱ ՆՈՐ ԹԷԱՏՐՈՆԸ

Բարիզու Օքէրա անուն թէատրոնը մինչև այս վերջի ժամանակներս թափառական ժողովրդեան մը կը նմանէր, աստ անդ գաղթելով ըստ փոփոխելոյ պարագայից: Յերեան ելաւ առաջին անգամ յամին 1671, Մազարէն ըստւած փողոցին մէջ եղած օդապարկի խաղուց համար սահմանեալ բացավայրին վրայ. բայց չկրնալով հոն հաստատուն մնալ, այլ և այլ տեղեր փոխուեցաւ. և այս փոփոխութեանց ժամանակ երկու անգամ ալ կրակի զոհ եղաւ:

Բայց վերջ մը ուղեւորով տալ այս թէատրոնին թափառական կենացը, ձեռք զարկին հաստատուն և վայելուչ շէնք մը շինելու Ռուան և Լաֆայէդ փողոցաց մէջ: Եւ ահա մեր առաջիկայ պատկերը կը ներկայացնէ նոյն շէնքին արտաքին տեսքը, որ շինուած է ըստ ոճոյ բիւզանդեան ճարտարապետութեան և հետևողութեամբ իտալական վերածնութեան դարու ճարտարապետութեան: Եւ ինչպէս ընթերցողը կը տեսնէ, շէնքին ճակատը խումբ խումբ արձաններով զարդարուած է, և ամբողջութիւնը բթանկիւն զուգահեռագիծ մը կը ձևացնէ: Կողմնակի կամարակապ սրահից միջոցաւ շէնքին ամբողջ ներքին շրջապատը կրնայ պըտրտուիլ:

Արևմտեան կողմը՝ որ կը նայի Ռուան փողոցին վրայ, դուրս ցցուած վրանաձև շինուած մը կայ, որուն շինութիւնը սկսաւ յամին 1865. և պիտի ծառայէր մասնաւորապէս նոյն ատենուան կայսերական ընտանեաց. հիմա որ աւարտեցաւ շէնքը՝ չեմք գիտեր թէ որ արքունական ընտանիքը նախ պիտի սկըսի աւոր վայելքը:

Թէատրոնին չորս կողմը գրեթէ 2774 մեդր տեղ պարտէզներ, ծառեր և զբօսանաց տեղեր կան: